

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Андрусич Ніна Олексіївна, головна редакторка видавництва "Світлич".

Бех Іван Дмитрович, доктор психол. наук, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України.

Беленька Ганна Володимирівна, доктор пед. наук, професор, Педагогічний інститут КУ ім. Бориса Грінченка.

Богуш Алла Михайлівна, доктор пед. наук, дійсний член НАПН України, Південноукраїнський НПУ ім. К. Д. Ушинського.

Гавриш Наталія Василівна, доктор пед. наук, професор, ДВНЗ "ПХДПУ імені Григорія Сковороди".

Єфименко Микола Миколайович, доктор пед. наук, професор, Бердянський ДПУ.

Кононко Олена Леонтіївна, доктор психол. наук, професор, НДУ ім. Миколи Гоголя.

Крутії Катерина Леонідівна, доктор пед. наук, професор, Вінницький ДПУ ім. М. Коцюбинського.

Низковська Олена Вікторівна, наук. співроб., ДНУ "Інститут модернізації змісту освіти" МОН України.

Піроженко Тамара Олександрівна, доктор психол. наук, Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України.

Рібцун Юлія Валентинівна, канд. пед. наук, ст. наук. співроб., Інститут спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України.

Смольникова Галина Валентинівна, канд. психол. наук, ІППО КУ ім. Бориса Грінченка.

Сухомлинська Ольга Василівна, доктор пед. наук, дійсний член НАПН України.

Тарасенко Галина Сергіївна, доктор пед. наук, професор, Вінницька академія неперервної освіти.

У ФОКУСІ ВИПУСКУ:

ОБРАЗОТВОРЧІСТЬ БЕЗ ШАБЛОНІВ

З прийдешніми святами, любі читачі й читачки! Пропонуємо провести цей рік і розпочати наступний творчий нестандартно.

Розгортайте грудневий випуск "ДВ" — і надихайтесь:

- поєднуйте традиційні й нетрадиційні підходи в мистецькій освіті дошкільнят;
- обирайте цікаві теми для освітньої роботи взимку з дітьми всіх вікових груп;
- запропонуйте малятам намалювати зиму, скориставшись "чарівними" техніками та незвичайними інструментами;
- дослідіть разом із дошкільнятами властивості різних художніх матеріалів;
- організуйте мистецькі освітні ситуації;
- зберіться з колегами на "паперовий" майстер-клас;
- долучіть до творчості родини вихованців.

Сподіваємося, цей номер пробудить ваш творчий потенціал і додасть наснаги в новому році!

ФОТОКОНКУРС "НАШІ ДІТИ"

На 1-й с. обкладинки: фото надіслала Наталія Драч, смт. Хотів, Києво-Святошинський р-н, Київська обл.

Передплатні індекси: "ДВ" — 74140, "ДВ" з додатками — 95989

ВИГІДНА ПЕРЕДПЛАТА НА САЙТІ JMIL.COM.UA

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

Щомісячний науково-методичний журнал МОН України для педагогів і батьків

№ 12 (940), грудень 2019

Виходить з 1911/1931 року

Головна редакторка **Юлія Журлакова**

Редакторки: **Ольга Мельник**,
Тетяна Небесна

Коректорка **Ніна Любаченко**

Комп'ютерна верстка **Володимир Васильєв**

Свідоцтво про державну реєстрацію засобу масової інформації: серія КВ № 6919 від 31.01.2003

Видруковано у друкарні ТОВ "Літера-Друк", вул. Озерна, 6, оф. 122, Київ, 04209.

Свідоцтво ДК № 3689 від 28.01.2010 р.

Підписано до друку 13.12.2019. Формат 60x84 1/8.

Папір офсетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 3,72.

Умовн. фарб.-відб. 14,88. Обл.-видавн. арк. 5,5.

Наклад 6645. Зам. №190562.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець

Адреса редакції:

04053, Київ-53, а/с 36.

E-mail: dv@dvsvit.com.ua

Тел.: (044) 486-11-19,

(096) 548-62-26,

(099) 376-35-36

© Видавництво "Світлич", 2019

Забороняється копіювання або інше відтворення матеріалів журналу

Зміст

Розвивальне середовище

- 2 Ірина РОМАНЮК
обкл. **Створюємо зимову казку**

Актуальні проблеми

- 3 Олена ПОЛОВІНА
Мистецька освіта сьогодні: синтез підходів
- 6 **Зимовий живопис**
Орієнтовний зміст освітньої роботи
у II кварталі для всіх вікових груп

Образотворчість

- 9 Людмила ШУЛЬГА
Дошкільнята малюють зиму
Використання нетрадиційних технік
у дитячій образотворчості
- 24 Наталія БОЧКОВСЬКА
Зимове дерево
Заняття з малювання для дітей старшої групи

Дитина і світ

- 15 Світлана СУЛИМА
Як що малює?
Дослідження властивостей художніх матеріалів
для дітей старшої групи

Управління і методична служба

- 18 Ірина КОСАРЕВА
↓ **Паперові дива**
Майстер-клас для педагогів

Інтегрована освіта

- 20 Ірина СТЕЦЕНКО
↓ **Досліди в мистецтві**
Упроваджуємо STREAM-освіту

Співпраця з родиною

- 26 Катерина ГОЛОСІЄНКО,
Любов ГАВРИЛЮК
↓ **Фабрика новорічних іграшок**
Заняття для дітей середньої групи
та їхніх батьків

Розвиток мовлення

- 28 Ірина СТАФІЙЧУК,
Лариса ПОТОПАЛЬСЬКА
Сніговик і Звуковик
Тематичне заняття з розвитку мовлення
для дітей старшої групи
(диференціація звуків [с] та [з])

Свята і розваги

- 31 Яна ЖОЛУДЕВА,
Наталія ПОЛОВЯН,
Тетяна БУШАНОВА
↓ **Ходили малята до лісу гуляти...**
Розвага для дітей середньої
логопедичної групи

Музичні перлинки

- 34 **Сніжинки кружляють —**
↓ **малята співають**

Бібліографічна довідка

- 35 **Тематичний покажчик публікацій**
у журналах "Дошкільне виховання",
"Палітра педагога", "Джміль" у 2019 році

Конкурс "Нестандартне фізкультурне обладнання"

- 3 Юлія ПІПА, Яна ЯКУБА,
обкл. Ірина АНТОНЮК
Перешкоди зими долаємо ми

↓ — До публікації можна завантажити додаткові матеріали на сайті dv.in.ua

У грудні в додатках до журналу "Дошкільне виховання"

ЧАРІВНІ СНИ — тема журналу "Джміль" № 12 (jmil.com.ua/2019-12)

ДОСЛІДЖУЄМО ЗИМУ — тема журналу "Палітра педагога" № 6 (dv.in.ua/pp2019-6)

Додатки можна передплатити разом з "ДВ" (індекс комплекту — 95989) або окремо ("Палітра педагога" — 40296, "Джміль" — 40295) на Укрпошті чи на сайті jmil.com.ua

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА СЬОГОДНІ:

~~ВИБІР~~ ПІДХОДІВ
синтез

якість освіти

Олена ПОЛОВІНА,

канд. пед. наук,
доцентка кафедри дошкільної освіти,
Педагогічний інститут
Київського університету імені Бориса Грінченка

Як сформувати в малят чуття прекрасного, здатність до глибокого сприйняття творів мистецтва? Це питання завжди було і донині залишається й актуальним, і дискусійним. Короткий огляд проблеми та власне бачення способів її розв'язання пропонує авторка статті.

творчість

На жаль, далеко не всі люди здатні глибоко проникати у світ краси та повною мірою насолоджуватися нею. Якщо любов до прекрасного і здатність до його глибокого сприйняття не прищеплені людині в дитинстві, вони, як правило, не з'являються й у подальшому житті, або емоції, пов'язані зі спогляданням краси, — неглибокі, поверхові.

Естетичне ставлення до довкілля важливо формувати в період, коли закладаються основи духовного світу майбутньої особистості, — у дошкільні роки (адже в цьому віці діти особливо чутливі до краси). Щоб відкрити душі малят для сприймання краси, пробудити їхній творчий потенціал, батькам та вихователям важливо обрати відповідний підхід до здійснення цього процесу.

**ОСНОВНІ ПІДХОДИ
ДО МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ**

Серед відомих на сьогодні підходів до мистецької освіти залежно від ролі в ній дорослого можна виділити такі: педагогічний супровід, обмежене керівництво та цілеспрямоване навчання. Коротко розглянемо їх особливості.

Педагогічний супровід

Беручи за основу наукові розвідки академіка І. Беґа, пропонуємо два орієнтири супроводу мистецької діяльності дітей дошкільного віку: супровід-співробітництво та супровід-ініціювання.

1. Супровід-співробітництво

Ідеться про спільне планування мистецької діяльності дитиною та дорослим, співтворчість,

рефлексію. Цей підхід вимагає дій, необхідних для наступного самостійного розв'язання малюючим творчих завдань, пошуку шляхів реалізації задуму. Тобто пріоритетним є **прояв особистої позиції дитини, ініціативність творчого самовираження**, акцент на власних унікальних якостях вихованців.

2. Супровід-ініціювання

Цей підхід відомий із часів Сократа. Його суть чудово сформулювала М. Монтессорі: "Допоможи мені зробити це самому, нічого не роблячи за мене, спрямуй у потрібне річище, підштовхни до рішення, а все інше я зроблю сам".

Такий супровід передбачає **спільний аналіз умов, необхідних для мистецької діяльності**. Наприклад, дорослий звертає увагу дітей на те, що наближається свято Нового року. Як створити святкову атмосферу? Шукаючи відповіді на це запитання, малята обов'язково згадають про декорування інтер'єру. А далі методом ланцюжка запитань ("Чим прикрашати? Які матеріали варто використовувати? Чим можна замінити той чи інший матеріал? Що на що схоже?") педагог спонукає їх до ініціювання ідей стосовно прикрашання: розписування вікон, вирізання сніжинок, створення зимової композиції тощо.

Обмежене керівництво

Фундатори й послідовники цього підходу (А. Бакушинський, К. Вентцель, В. Захарова, Г. Кершенштейнер, Ю. Полуянов, Є. Фльоріна та ін.) вважають, що дитяча образотворчість повторює шлях розвитку людства. Вони переконані,

що творчістю можна керувати, створюючи відповідне художнє середовище.

А. Бакушинський розуміє під керівництвом творчістю надання дитині художньо-педагогічної допомоги в ході пізнання нею соціального й природного довкілля. При цьому він акцентує увагу на **якнайменшому втручанні у творчі наміри та дії малюка**, збереженні “автономних цінностей віку” і “способів сприйняття світу дитиною”.

Цілеспрямоване навчання

Прихильники цього підходу (Н. Ветлугіна, Т. Казакова, Т. Комарова, В. Космінська, В. Котляр, Н. Сакуліна, Н. Халезова та ін.) наполягають на тому, що розвиток художньо-творчих здібностей залежить від **сформованості в дитини репродуктивної й творчої уяви та оволодіння нею основами образотворчих знань**.

За такої моделі освітньої взаємодії педагогу відводиться пріоритетна роль у формуванні в дошкільників умінь та навичок образотворчої діяльності.

Вільне образотворення — компроміс між традиційним і нетрадиційним підходами

Який же підхід до організації образотворчої діяльності дошкільнят обрати?

Традиційний підхід у методиці образотворчої діяльності втілено у звичній для багатьох практиків системі покрокового відтворення дітьми зразка, репродукування.

Під **нетрадиційним підходом** зазвичай маємо на увазі, що на перший план висуваються не теоретичні й технічні орієнтири, а *емоційне та чуттєве сприйняття дітьми мистецтва* (див. “ДВ”, 2019, № 5, с. 3–8).

Суперечливість такого розподілу зумовлюється суб’єктивністю людського сприйняття. Те, що для когось є нетрадиційним, хтось інший може сприймати як традиційне, і навпаки. Наприклад, введені Л. Шульгою в освітній процес дитячих садків у 1990-х роках нетрадиційні техніки малювання зараз багатьма практиками сприймаються як такі, що стали традиційними, тобто звичними в дитячій образотворчій діяльності.

**Новий прийом ми творчий опануємо,
І дошкільнятам радо подаруємо.**

(Це та наступні фото надані авторкою)

Не претендуючи на оригінальність у розв’язанні цього питання, спробуємо дійти компромісу завдяки введенню іншого поняття — “free painting” — *вільне образотворення* (О. Половіна).

Вільне образотворення передбачає відмову від прямого наслідування та копіювання дітьми нав’язуваних дорослим способів дій, натомість надання малятам можливості самостійно опанувати різні художні матеріали, експериментувати, знаходити власні способи передачі образу засобами живопису.

Кожна дитина унікальна за своєю природою, проте часто втрачає неповторність, стаючи жертвою упереджених, стереотипних дій з боку дорослих.

Ми поділяємо погляди Л. Парамонової та Л. Шульги стосовно того, що творча діяльність дитини завжди має пошуково-орієнтовний характер, а тенденція до використання різних матеріалів і способів зображення надає їй інтегрованих властивостей.

Особливості дитячої творчості

- ✓ **Суб’єктивізм** відкриттів і продуктів творчості (дитина робить це для себе).
- ✓ **Емоційний відгук**, захопленість процесом знаходження та повторення способу зображення.
- ✓ **Прагнення експериментувати** з матеріалами, шукати нові способи, комбінувати різні засоби виразності в ході створення образу в малюнку, ліпленні, аплікації.

(За Л. Парамоновою)

**Зацікавлено вивчаєм інновації,
Щоб було чим поділитись з вихованцями**

Виходячи з особливостей дитячої творчості, визначених Л.Парамоною, ми вважаємо, що в образотворчій діяльності дошкільнят **мають поєднуватись різні види і форми, традиційні та нетрадиційні матеріали.**

Такий погляд співзвучний **синергетичному підходу**, який сучасні науковці закладають у методологічний фундамент освіти. Прихильники цього підходу вважають, що **безпосередньо навчити творчості неможливо, а можна лише сформувати здатність до неї.**

У мистецькій освіті, як і в освіті загалом, головне, на нашу думку, — орієнтуватися на дитину.

У мистецькій освіті дошкільнят на формування базових якостей працюють різні засоби: музика, література, театралізована й образотворча

Центрація на розвитку базових якостей особистості дитини, таких як *довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоставлення, самооцінка*, — не забаганка, а орієнтир, заданий Державним стандартом дошкільньої освіти — Базовим компонентом.

діяльності. В образотворчій діяльності поряд із такими її значущими для дитини видами як ліплення й аплікація акцентуємо увагу на живописі як ефективному засобі формування базових якостей особистості.

РОЗВИТОК БАЗОВИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ЖИВОПИСУ

Заняття живописом як видом образотворчої діяльності забезпечує розвиток пізнавальної активності, емоційного інтелекту малят, створює умови для їхньої самореалізації.

Дитина має право вибору, можливості для пошуку власного шляху образотворення. Вона проявляє особистісне ставлення до того, що пропонує педагог, і може погодитись або не погодитись із ним.

Заняття живописом створюють умови для поступового оволодіння (розвитку і контролю) особистістю власними емоціями, пізнання свого внутрішнього світу, дають можливість розвинути здатність до усвідомлення своїх внутрішніх глибинних прагнень, уміння створювати позитивні емоційні стани, відчуття, переживання та відтворювати їх у художніх образах.

Використання творів живопису, на яких постають унікальні образи дитини й дитинства, допоможе батькам і педагогам краще зрозуміти ніжний і вразливий світ своїх малят, сприятиме формуванню позитивного ставлення до дітей, оскільки здійснює сильний вплив на емоційну сферу особистості.

Цей напрям роботи передбачає, зокрема: створення клубу для батьків та педагогів "Виховання мистецтвом"; використання різних форм діяльності (занять-милувань в образотворчій майстерні, тренінгів ("Поглянь на свою дитину інакше", "Які ви схожі", "Подивися на свою дитину очима художника"); розглядання картин, книжкових ілюстрацій із зображеннями дітей, ігри, створення віртуальної картинної галереї, створення римейків на твори живопису тощо.

Нижче пропонуємо орієнтовний зміст освітньої роботи з ознайомлення дітей із живописом, що буде опублікований у розділі "Дитина у світі культури" нової редакції програми "Дитина" (див. с. 6–8).

На завершення хочемо закликати колег у взаємодії з дітьми керуватися словами геніального Януша Корчака: "Одна з найгрубіших помилок — вважати, що педагогіка — це наука про дитину, а не про людину... Дітей немає — є люди, але з інакшим масштабом уявлень, інакшим запасом досвіду, інакшими вподобаннями, інакшою грою почуттів...".

ЗИМОВИЙ ЖИВОПИС

Орієнтовний зміст освітньої роботи у II кварталі для всіх вікових груп
(за новою редакцією освітньої програми для дітей від 2 до 7 років "Дитина")

I МОЛОДША ГРУПА

Завдання для практичної діяльності

- ✓ Створювати умови для експериментування дітей з різними образотворчими засобами, вивчення властивостей *різних фарб*: пальчикових, гуашевих, створених на основі крему тощо.
- ✓ Ознайомлювати дітей з *основними* (жовтий, червоний, синій) та *похідними кольорами* шляхом змішування фарб та виконання ігрових завдань.
- ✓ Спонукаати використовувати для малювання *різні поверхні* — й вертикальні, і горизонтальні.
- ✓ Заохочувати творити під музичний супровід.
- ✓ Ознайомлювати з *нетрадиційними техніками* (малювання пальчиками, долоньками, ніжками, широкими пензлями, штампування).

Тематика художньо-педагогічних спілкувань

- ♦ "Перший сніг" (малювання пальчиками).
- ♦ "Ялинка-веселинка" (малювання долоньками).
- ♦ "Віхола" (малювання коловими рухами пальчиків обох рук).

II МОЛОДША ГРУПА

Завдання для практичної діяльності

- ✓ Створювати умови для використання дітьми *нетрадиційних технік* живопису (штампування, малювання повітряними кульками, пальчиками, долоньками, малювання по вологому паперу).
- ✓ Продовжувати спонукати малят до отримання *різних кольорів* шляхом змішування фарб.
- ✓ Стимулювати за допомогою білої фарби *утворювати різні відтінки*, користуватися для домальовування окремих елементів зображення пензлем (наприклад: зайчика дитина малює "печаткою"-картоплинкою, вушка — відтиском пальчиків, а очі домальовує пензлем), палітрою, кольоровими крейдочками, восковими олівцями.
- ✓ Продовжувати використовувати для занять живописом *різні поверхні*.
- ✓ Давати дітям можливість малювати стоячи, лежачи, на папері, шпалерах, усередині великих картонних коробок тощо.
- ✓ Заохочувати створювати *додаткові зображення*, узгоджуючи їх розташування з основними елементами малюнка, виконаними вихователем.
- ✓ Мотивувати дітей *передавати ритм музики* штрихами, мазками, відбитками фарби.

- ✓ Створювати умови для виконання *індивідуальних та колективних* робіт.

Тематика художньо-педагогічних спілкувань

- ♦ "Зайчиха із зайченятами" (малювання долоньками, пальчиками, домальовування пензликом).
- ♦ "Новорічна ялинка до нас завітала" (малювання долоньками).
- ♦ "Зимові краєвиди" (малювання губкою).

СЕРЕДНЯ ГРУПА

Завдання для практичної діяльності

- ✓ Стимулювати дітей до використання під час занять живописом *традиційних і нетрадиційних технік*.
- ✓ Мотивувати користуватися пензлями, губками, мастихінами для *тонування поверхні* та отримання зображень.
- ✓ Спонукаати домальовувати деталі, зафарбовувати предмет, не виходячи за його контур.
- ✓ Продовжувати експериментувати з *фарбами* для утворення різних кольорів та їх відтінків.
- ✓ Навчати розташовувати зображення *на різних поверхнях* таким чином, щоб воно мало естетичний вигляд; створювати малюнки, використовуючи *різні засоби виразності* (колір, форму, композицію).
- ✓ Продовжувати формувати в дітей *естетичний смак*.
- ✓ Спонукаати до *ініціативності*.
- ✓ Формувати вміння передавати не лише зовнішні ознаки, а й *настрій образу*.
- ✓ Насичувати дітей *враженнями*.
- ✓ Розвивати *уяву, спостережливість*.

Тематика художньо-педагогічних спілкувань

- ♦ "Ялинковий хоровод" (штампування на склі).
- ♦ "Зима мережить візерунки на вікні" (техніка "Акваріум").
- ♦ "Натюрморт із цитрусовими" (штампування та домальовування пензликом).
- ♦ "Зимове сонечко заходить за обрій" (малювання губкою, пальчиками по вологому паперу).

СТАРША ГРУПА (6-й рік життя)

Завдання для практичної діяльності

- ✓ Заохочувати *ініціативність* дітей у створенні образу.
- ✓ Створювати умови для самостійного пошуку дітьми альтернативних способів отримання зображень за допомогою *нетрадиційних засобів*:

нанесення фарби засушеними рослинами, елементами конструктора, пластиковими кришечками, пляшечками, ватними паличками тощо.

- ✓ Розширювати ряд поверхонь для нанесення зображень: харчова плівка, стіна, паперові тарілки тощо.
- ✓ Продовжувати розвивати вміння дітей доцільно добирати різноманітні засоби образотворчості залежно від бажаного результату.
- ✓ Продовжувати стимулювати до створення палітри фарб шляхом змішування основних кольорів, отримання різноманітних відтінків за допомогою білого кольору.
- ✓ Розширювати уявлення про кольоровий спектр, гармонійне поєднання різних барв, значення кольору для передачі фактури, настрою, оригінальності зображення.
- ✓ Заохочувати дітей поєднувати різні техніки малювання для отримання унікального зображення.
- ✓ Розвивати впевненість у власному виборі засобів, способів, технік створення образу.
- ✓ Створювати умови для малювання з *натури* (на пленері), з *уяви*.
- ✓ Використовувати силуети різних зображень для обведення пензликами.
- ✓ Продовжувати формувати вміння дітей *зафарбовувати й тонувати поверхні* за допомогою губки, малярського валика, створювати тло відповідно до творчого задуму.
- ✓ Ознайомлювати з елементами декорування предметів за мотивами українських народних розписів та сучасних технік, що застосовуються в декоративно-ужитковому мистецтві.
- ✓ Стимулювати дитячу *ініціативність та самостійність* у виконанні персональної роботи та формувати вміння домовлятися, ділитися творчим

задумом, узгоджувати дії під час виконання колективних робіт.

Тематика художньо-педагогічних спілкувань

- Цикл занять "Створюємо святковий настрій" (декорування вікон).
- "Афіша на новорічне свято" (колективна робота).
- "Запрошення на вечорниці", "Загублений гудзик", "Враження від святкування Нового року" (колективна робота, що оформлюється у вигляді альбому).
- "Візерунки на снігу" (малювання на снігу кольоровою водою).

Завдання для ознайомлення з творами живопису

Примітка. Передбачається, що підготовчим етапом до ознайомлення з творами живопису в молодшій та середній групах має бути їх демонстрація на музичних заняттях під час слухання музики (див. розділ "Музичний калейдоскоп"), а також розглядання в інтер'єрі дитячого садка.

- ✓ Зацікавлювати малят картинами різних жанрів (натюрморт, пейзаж, портрет, казково-билинний).
- ✓ Формувати елементарні уявлення про жанри живопису.
- ✓ Спонукаати вирізняти засоби виразності: колір, колорит, перспективу, композицію.
- ✓ Ознайомлювати дітей із доступними їхньому віку цікавими фактами про художників.
- ✓ Під час художньо-педагогічного спілкування за картинами створювати умови для розвитку в дітей уяви, мислення, стимулювати бажання *сприймати та самостійно оцінювати твори мистецтва*.
- ✓ Мотивувати малят до *чуттєвого сприймання змісту картин*.

- ✓ Надавати свободу у висловлюванні власних суджень, міркувань, вражень від творів живопису.
- ✓ Формувати естетичне ставлення до мистецтва загалом та до живопису зокрема.

Тематика художньо-педагогічних спілкувань

- ♦ “Віхола-хурделиця снігом білим стелиться” (цикл художньо-педагогічних бесід за мотивами зимових пейзажів М. Глуценка, І. Грабара, С. Шишка, І. Марчука).

СТАРША ГРУПА (7-й рік життя)

Завдання для практичної діяльності

- ✓ Продовжувати мотивувати дітей доцільно використовувати різні засоби образотворчої діяльності залежно від бажаного результату.
- ✓ Надавати самостійність в обранні тематики занять.
- ✓ Продовжувати розширювати уявлення про кольоровий спектр, значення кольору для передачі фактури, настрою, оригінальності зображення.
- ✓ Розвивати естетичний смак.
- ✓ Створювати умови для експериментування з палітрою, спонукати дітей самостійно виготовляти фарби (змішуючи сухі барвники з олійними розчинами, гуаш із кремом, використовувати природні барвники — сік буряка, шпинату, відвар цибулиння, гілочок верби, шафран, воліг чайні пакетики, розчин кави тощо).
- ✓ Продовжувати вчити поєднувати різні техніки малювання, спонукати до експериментування.
- ✓ Продовжувати навчати малювання з натури (на пленері), з уяви.
- ✓ Стимулювати дітей до використання різноманітних матеріалів як основи для малювання (тканина, штучне скло, кора берези тощо).
- ✓ Продовжувати ознайомлювати з українськими народними розписами (опішнянським, петриківським, косівським).
- ✓ Спонукати до створення власних орнаментів. Вправляти в писанкарстві, навчати виписувати традиційні елементи орнаменту (“сонка”, “гілка”, “дерево життя”, “зірка”, “риба”, “меандр” тощо) на площинному шаблоні та на дерев’яній моделі писанки.
- ✓ Ознайомити з мистецтвом аквагриму.
- ✓ Стимулювати дитячу творчість, формувати у вихованців цілеспрямованість у досягненні результату, уміння планувати свої дії.
- ✓ Створювати умови для втілення творчих задумів дітей, підтримувати їхню ініціативність та творчу активність в художній діяльності.

Тематика художньо-педагогічних спілкувань

- ♦ “Маленькі гримери” (техніка “Аквагрим”).
- ♦ “Запрошення на новорічне свято”, “Мудра тітонька Сова” (малювання пальчиками пір’я сови на створеному власноруч ескізі).
- ♦ “Майстерня українського народного розпису” (оздоблення предметів побуту елементами опішнянського, петриківського розпису тощо).
- ♦ “Діамантові поля” (цикл занять на пленері, який передбачає малювання на снігу кольоровою водою, створення малюнків за допомогою слідів, відбитків тіла тощо).

Ознайомлення з творами живопису

- ✓ Продовжувати зацікавлювати дітей картинами різних жанрів (натюрморт, пейзаж, портрет, казково-билинний).
- ✓ Спонукати вирізняти знайомі жанри живопису та засоби виразності: колір, колорит, перспективу, композицію.
- ✓ Розповідати дітям доступні їхньому віку цікаві факти про художників.
- ✓ Під час художньо-педагогічного спілкування за картинами створювати умови для розвитку в дітей уяви, мислення, стимулювати бажання сприймати та самостійно оцінювати твори мистецтва.
- ✓ Мотивувати дітей до чуттєвого сприймання змісту картин.
- ✓ Формувати навички “оживлення” творів живопису: використовувати елементи театралізації, осучаснення сюжетів класичних творів живопису, перевтілення в персонажів картин.
- ✓ Використовувати настільно-друковані ігри, що сприяють ознайомленню дітей із творами живопису.
- ✓ Надавати можливість вільно висловлювати судження, міркування, враження від творів живопису.
- ✓ Ознайомлювати дітей із мистецтвом графіки, створення декорацій.
- ✓ Стимулювати осмислення дітьми художнього образу та формулювання естетичних суджень.
- ✓ Підтримувати бажання розглядати репродукції творів живопису.
- ✓ Формувати естетичне ставлення до мистецтва загалом та до творів живопису зокрема.

Тематика художньо-педагогічних спілкувань

- ♦ “Як оживає казка” (цикл занять з ознайомлення з книжковою ілюстрацією на матеріалі творчості В. Єрка, К. Лавра, К. Штанко, О. Магеровської).
- ♦ “Зимові пейзажі І. Айвазовського” (цикл художньо-педагогічних бесід за мотивами зимових пейзажів художника). ■